

Handläggare
Maria Blomberg
Administrativ chef
Kommunledningsförvaltningen
[0140-687 45](tel:0140-68745)
maria.blomberg@tranas.se

Mottagare
Kommunfullmäktige

Svar på motion om demokratidagar

Förvaltningens förslag till beslut

- att** bifalla motionen, samt
- att** ge kommunstyrelsen i uppdrag att planera och genomföra årliga demokratidagar med fokus på ökat medborgarinflytande, ökad representation och jämställdhet samt delaktighet för grupper som är underrepresenterade i demokratiska processer, samt
- att** finansiering ska ske inom kommunstyrelsens befintliga budget.

Sammanfattning

Mikael Stenquist(S) och Sofie Karlsson (S) föreslår i en motion att kommunen ska genomföra årliga demokratidagar där syftet är att stärka demokratin, synliggöra vilka möjligheter invånarna har till inflytande och engagemang. De föreslår också att kommunen ska arbeta med förutsättningar till ökad jämställdhet mellan kön, etnisk härkomst och blandad ålder under demokratidagarna. Kommunledningsförvaltningen konstaterar att förslaget ligger i linje med kommunens Strategi för social hållbarhet och att det skulle kunna fungera som ett verktyg för att genomföra strategin i praktiken.

Beskrivning av ärendet

Mikael Stenquist (S) och Sofie Karlsson (S) har inkommit med en motion där de föreslår att kommunen ska genomföra årliga demokratidagar där syftet är att stärka demokratin, synliggöra vilka möjligheter invånarna har till inflytande och engagemang. De föreslår också att kommunen ska arbeta med förutsättningar till ökad jämställdhet mellan kön, etnisk härkomst och blandad ålder under demokratidagarna.

Förslaget ligger i linje med Tranås kommuns Strategi för social hållbarhet 2022–2035, särskilt målsättningarna om jämlika och jämställda villkor samt trygghet, inflytande och delaktighet. Demokratisk delaktighet och representation är centrala delar av strategin, där det fastslås att alla invånare ska ha likvärdiga möjligheter att forma både sina egna liv och samhället.

Strategin betonar också att jämställdhet omfattar mer än könsfördelning; den omfattar normer, attityder och strukturer som påverkar människors livsvillkor, samt hur dessa samverkar med exempelvis etnicitet, funktionsförmåga, socioekonomi och ålder. Ett systematiskt arbete för att stärka demokratin och bredda deltagandet ligger därför i linje med kommunens långsiktiga mål om social hållbarhet.

Tranås kommun arbetar redan med demokratiutveckling genom bland annat skolans demokratiuppdrag och "Diskusdagen" - ett årligt evenemang för årskurs 8 där elever får diskutera med politiker och tjänstepersoner. Kommunledningsförvaltningen bedömer att motionens förslag om återkommande demokratidagar skulle kunna komplettera detta arbete och vara ett konkret verktyg för att genomföra kommunens sociala hållbarhetsstrategi i praktiken.

Omvärldsanalys

Andra kommuner har redan erfarenhet av liknande initiativ:

Huddinge kommun – Anordnar årliga Demokratidagar där aktiviteter sker på bibliotek och andra offentliga platser. Fokus ligger på dialog mellan förtroendevalda och invånare, särskilt ungdomar, och inkluderar möten, samtal och interaktiva forum. (bibliotek.huddinge.se)

Kungsbacka kommun – Har genomfört en demokrativecka med exempelvis utställning om demokrati och evenemang som "Slå ett slag för demokratin – Pinga med en politiker". Ungdomar och allmänheten möter politiker i vardagsnära miljöer som köpcentrum, vilket ökar tillgänglighet och engagemang. (kungsbacka.se)

Nacka kommun – Har arrangerat demokratidagar riktade till ungdomar där elever fick möjlighet att träffa politiker och lämna idéer som sedan bearbetats och dokumenterats. Syftet var att öka representationen av unga och visa att deras deltagande har konkreta effekter. (nacka.se)

Gemensamt för dessa kommuner är att demokratidagarna:

- Sprids över flera dagar och arenor
- Inkluderar särskilda målgrupper (ungdomar, underrepresenterade grupper)
- Har interaktiva och kreativa format som främjar dialog och inflytande
- Följs upp genom dokumentation och återkoppling till deltagarna

Samråd

Demokratikommittén har fått möjlighet att komma med synpunkter och beslutade vid sitt sammanträde 2026-01-29 § 4 att föreslå bifall till motionen.

Ekonomi

Baserat på en överslagskalkyl bedöms kostnaden för ett årligt genomförande av demokratidagar i Tranås kommun uppgå till omkring 100 000 kr per år för ett program av medelomfattning. Förslaget är att kostnaden arbetas in i kommunstyrelsens budget.

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande kommunledningsförvaltningen 2026-01-21
Protokoll demokratikommittén 2026-01-29
Motion från Socialdemokraterna om demokratidagar

Beslutet skickas till

Diariet
Motionärer

Kommunledningsförvaltningen

Pär Thudeen
Kommundirektör

Maria Blomberg
Administrativ chef